ململانێی عەقڵو شێتی ناو ڕۆمانی (لە بەرزایی شوراکانەوە)ی بەیان سەلمان

شاخەوان سدیق

)هەرکاتێك مرۆڤ پێی وایە شێت نییە. ئەوا بەدیوێکی تردا شێتێکی بێ ئاگایە(
باسکال

لەماوەی ڕابردوودا کۆمەڵێك ڕۆمانی کوردی و بیانیم خوێندەوە، کە هەریەکێك لەوانە بۆخۆیان خاوەنی جۆرێك تایبەتمەندێتی لە چیرۆكو تەکنیكو شێوازی گێڕانەوەدا بوون. ئەگەرچیش هەریەکەیان هی نوسەرێکی جیا لە وڵاتێكو لە کلتورێکی جیاوازەوە نوسرابوون، بەڵام هەریەکەیان خاوەنی تاموچێژی تایبەتی خۆیان بوون، لەناو ئەوانەشدا ئەوەی سەرنجی ڕاکێشام و بەبڕوای من شیاوی لەسەر وەستان بوو. ڕۆمانی (لە بەرزایی شوراکانەوە)ی نوسەر (بەیان سەلمان)بوو، ئەم ڕۆمانە بە قەبارەی نیو ئەی فۆڕو لەدوتوێی (332) لاپەڕەداو لەلایان بەڕێوبەرایەتی چاپو بڵاوکردنەوەی سلێمانییەوە چاپو بڵاوکراوەتەوە، بۆخۆشی چیرۆکی ڕۆمانەکە باسکردنە لە ژیانی کۆمەڵێك خەڵك لەناو (قەڵا)یەکداو نوسەر ناوی ناوە (بەرزایی شوراکان) کەسایەتی سەرەکی ڕۆمانەکە کچێکی شێتە بەناوی (زەکییە) کە لەمنداڵیدا دایك و باوکی دوای ئەوەی دەزانن شێتەو تەواو نییە فڕێی دەدەن کە دواتر ژنێك بەناوی (میم خونچە) دەی دۆزێتەوەو دەیکاتە کچی خۆی، پاشان ئەم کچە بەتێپەڕبوونی ڕۆژ گەورەدەبێت، باڵق دەبێتو سنگ دەکات، ئەمەش وادەکات ببێتە جێی سەرنجو دواتر نێچیری پیاوە هەوازبازەکانو بەشێوەی جۆراو جۆرو ناشیرین دەستدرێژی سێکسی دەکەنەسەر، سکی پڕدەکەنو کۆمەڵێك منداڵی پێدەخەنەوە، بەبێئەوەی کەس خۆی بەخاوەنی بزانێت، دواتر پیاوێك بەناوی مامۆستا وەردی هەوڵی پارێزگاری کردن لەم کچە شێتە دەدات، بەڵام بێسود دەبێتو لەیەکێك لە ڕۆژەکانداو لەلایان بکوژێکی نەناسەراوەوە (زەکییە) دەکوژرێت، ئەم ڕوداوە کار لە مامۆستا وەردی دەکاتو پاش ماوەیەك دەست دەکات بە فرۆشتنی دەرمانی شێتی و وەك تۆڕەیەك لە خەڵك تەواوی دانیشتوانی ناو قەڵا بە ڕێگای جۆراوجۆر شێت دەکات. هەموو ئەم بەسەرهاتەنەش لە ڕۆمانەکەدا بۆ چەند بەشێك لە ڕێگای بیرەوەری کەسایەتیەکانەوە

دابەش کراوە.

بابەتو چیرۆك لە پانتای ڕۆمانەکەدا :

هێڵی گشتی ڕۆمانی (بەرزای شوراکان) لەسەر دوبنەمای سەرەکی کاردەکات، کە ئەوانیش بریتین لە چیرۆك وەك بابەت بۆ گێڕانەوە و هونەری تەکنیك بۆ ڕێکخستنی کارەکە. کە بەکارکردن لەسەر هەردوکیان هێڵی سەرەکی ڕۆمانەکەمان بۆ ڕوون دەبێتەوە. ڕۆمانەکە گێڕانەوەی بەسەرهاتێکە کە مێژووەکەی بۆ ساڵانی (شەستو حەفتاکان)ی سەدەی ڕابردوو دەگەڕێتەوە، هەر لەسەرەتاشەوە نوسەر بە گێڕانەوەی چیرۆکەکەی دەمانباتە ناو ڕۆمانەکەی ئەویش لەڕێگەی گێڕەرەوەیەکی هەمووشت زانەوە کە ئاگاداری تەواوی ڕووداو بەسەرهاتەکانی ناو ڕۆمانەکەیە. ئەگەرچی لە هەندێك شوێندا ڕێگە بە هەندێك لە کەسایەتیەکان دراوە خۆیان ببنە ڕاویو ڕووداوەکان بگێڕنەوە، بەڵام دواتر چیرۆك خوان خۆی جڵەوی تەواوی ڕۆمانەکە دەگرێتە دەستو وەك شاهیدێك تەواوی بەسەرهاتەکان لە زمانی ئەوەوە دەبیستین. دەستپێکیش خاڵی جەوهەریو سەرنج ڕاکێشی ناو ڕۆمانەکەیە کەوا لە خوێنەردەکات پەلکێشی ناو ڕوداو لەدوای ڕوداوی چیرۆکەکە دەببێت، بەبڕوای منیش دەسپێك کلیلو سەرەتای چونەژورەوەی چیرۆکەکەیە، کە دواتر بە ئیستاتیکاو تەکنیکی کارەکەمان ئاشنا دەکات، خۆ ئەگەر (بابەتو تەکنیك)یش دوولایەنی سەرەکی بەهێزی داڕشتنی ڕۆمان بن، ئەوا دەستپێك بەبڕوای من ئەو خاڵەیە کە دەبێت نوسەر بەوردی ئیشی لەسەر بکات، بەیان سەلمان لەم ڕۆمانەدا ئاقڵانە ئیش لەسەر دەستپێك دەکاتو لە دێڕەکانی سەرەتاوە گەمەی خۆی لەگەڵ خوێنەرەکانیدا دەکات، ئەویش بەوەی سەرەتای چیرۆکەکەی بە دوو ڕوداوی تراژیدی دەستپێدەکات، کە یەکەمیان (دەرکەوتنی حەوێز قەسابە بەخۆیو کێردێکی گەورەیو تیژی سەربڕینی ئاژەڵ کە هەرلەویا گۆلکێك سەردەبڕێو خوێنی کیاندارێك دەڕژێت، دووەم پێدانی هەواڵی کوشتنی کچێکی شێت بەناوی (زەکیە) کە دواترو لە درێژەی ڕۆمانەکەدا نوسەر بەگەمەی زمانو لەڕێگەی گرێچنینێکی وردو بە تکنیگی سەرنج ڕاکێش لە گێڕانەوەدا وا لە خوێنەر دەکات کە گومان بکات ئەم دوو ڕووداوە پەیوەندیان بەیەکەوە هەیەو پێدەچێت بکوژی (کۆلکەکە هەمان بکوژی کچەکە (زەکیە) بێت لەکاتێکدا خۆی ئەوە یەکێکە لە ئەگەرەکانو ڕەنگە هەرگیز وانەبێت. چونکە لەتەواوی چیرۆکەکەدا کەسی بکوژی زەکیە دیارنیەو ونە. ئەمەش هەوڵی ئاقڵانەی نوسەرە بۆ ئەوەی ئەگەری کوشتنەکە بەکراوەی بهێڵێتەوەو هەمووان وەك بەشێك لە تۆمەتباری ڕوداوەکە بزانێت. ئەوەتا لە لاپەڕە(86)دا بەم جۆرە باس لە کوشتنەکە دەکات

ئەو ڕۆژەی زەکیەیان بەکوژراوی دۆزییەوە،نۆ چەقۆی زلی لێدرابوو، کونی لێدانەکان هێندە گەورەبوون بەماوەیەکی کەم خوێنی لە بەربۆیبوو، زەکییە سارد، بێ خوێن، ڕەنگی سووری کراسە سورمەکەی و خوێنەکەی تێکەڵاو بوبون، بۆیەکەم جار چاوی داخست بوو، بەئاگارکردنەوەی مامۆستا وەردی بەپەلە شەرواڵێکی لەپێکردوو لەماڵەوە دەرچوو، وەك هەموو خەڵکی دی چووە سەر شوێنی ڕوداوەکە، لەلاشەکە چوەپێشێو تەماشای کرد، لەخۆیەو لەوانەی بەدەوریدا وەستانبوون دەیپرسی: کێ کوشتویەتی؟؟ کاممان ئەمەی کردووە

بەیان سەلمان وەك ڕۆمان نوسێك:

)فارگاس یۆسا) لە کتێبی (نامە بۆ ڕۆماننوسێکی لاو)داو لە بەشی (نامەی دووەمدا) سەبارەت بە نوسەری ڕۆمان دەڵێ" ڕۆماننووس ئەزموونی ژیانی تایبەتی خۆی دەپشکنێ وبەشوێن پایەو پێگەکاندا دەگەڕێت تا چیرۆك دابهێنێت، ئەمەش هەر بەتەنیا بۆ خاتری ئەوەنییە ئەو کەسە ڕووداوو دیمەنانە دووبارەبکاتەوە لەو کەرەستە سەرەتاییانەی کە یادەوەرییەکانی بۆی دابین دەکەن، بەڵکو لەبەر ئەوەش لەنێو دانیشتوانی یادەوەرییەکانیدا ئەو سووتەمەنییە دەدۆزێتەوە کە پێویستێتی تا ئەو پرۆسە درێژو قورسە کە داڕشتنی ڕۆمانە بەسەر کەوتن کۆتایی پێبێت" (بەیان سەلمان)یش یەکێکە لەو نوسەرە وردوو دیارانەی بواری نوسینی ئێمە، کە هەمیشە بابەتەکانی جێگای سەرنجی منە، ئەویش بەهۆی هەڵبژاردنو وردبونەوە لەو بابەتو چیرۆکانەی کە بۆ ڕۆمانەکانی هەڵیان دەبژێرێت، ئەگەرچی ئەو هەمیشە وەك نوسەرێك زۆربەی بابەتی ڕۆمانەکانی لەسەر کێشەی ژن دادەڕێژێتو زۆرێك لە ناشیرینیەکانی ناو ڕۆمانەکانی بە پیاو دەبەخشێتو کەم جار هاوسەنگی نێوان ڕەگەزەکان ڕادەگرێت، بەڵام هێشتا من وەك پیاوێك چێژێکی زۆری لێدەبەم، چونکە پێم وایە ئەوەندی ئامانجی ئەو پیشاندانی لایەنەشاراوەکانی کۆمەڵگای پیاوسالاری ئێمەیە ئەوەندی مەبەستی لە دروستکردنی دیواری جیاکاری نێوان ڕەگەزەکان نییە، چونکە هەر لە ڕۆمانەکەدا ئێمە بەر کەسایەتی مامۆستا (وەردی) دەکەوین کە پیاوەو کەسایەتی دووەمی ناو ڕۆمانەکەیە، کە دواتر دەبێتە فرۆشیاری شێتی، ئەم پیاوە ڕۆحێکی فریشتەئاسای پاکی هەیەو هەمیشە پارێزەری (زەکیە)یە، کە ڕۆحەکەی بەتەواوی مانا ئینسان دۆستیە، ئەمەش وادەکات تێبگەین کەنوسەر پێمان دەڵێت(پەنجەکانی دەست) وەك یەك نینو دەکرێت هەمیشە کەسانی چاكو خراپ هەبن. بەیان سەلمان لە شوێنێکی جەستەی کۆمەڵگای ئێمەوە ئیشدەکات کە ڕاستەخۆ کار لە هزرو بیرکردنەوەمان دەکات، لەو شتەوە کە زۆر نزیکە لێمانەوەو فەرامۆشمانکردوە، لەو مرۆڤو هاو ڕەگەزانەمانەوە کە

ئێمە لە بری هاوکاریکردنیان بە (شێت) ناویان دەبەین‌و بۆ سەرگەرمی‌و ڕابواردنەکانی خۆمان بەکاریان دەهێنین، ئەو جارێکی کە دەمانخاتەوە ژێر پرسیاری ئەوەی کە داخۆ ڕۆژێك هەریەکەمان بیرمان لە ئازارو ژیانی شێتێك کردۆتەوە، ئەی ئەگەر ئەو شێتە (میینە)ش بوو،چی؟؟ بەراست لەکۆمەڵگایەکدا مرۆڤ نەتوانێت ڕێز لە مێینە بگرێت ئەی چۆن دەتوانێت ڕێز لە شێتێك بگرێت کە ئەو مێینەیە لە ڕووی ئەقلیەوە ناتەواو شێت بێت؟؟!!

بۆیە ئەگەر بەوردی سەیری چیرۆك و هەڵبژاردنی بنەماکای چەمکی(شێتی یان عەقڵ) وەك تیمای سەرەکی ڕۆمانی (لە بەرزایی شوراکان) بکەین ئەوا تێدەگەین کە ئەم خانمە خەمی گەورەو پرسیاری سەرەکی نوسەرانەی ئەوەیە کە بپرسێت”لەو دنیا جوانەی هەموان بانگەشە بۆ باشتر بونی دەکەین، ئەم هەموو ناشیرینیە چییە مرۆڤ ڕۆژ بەڕۆژ بەرهەمی دەهێنێت” هەر وەك چۆن (سادقی هیدایەت) دەی وت ” بۆ بەدۆزەخ کردنی جیهان، بەهەشت باشترین بیانووە”

هەڵبژاردنی چەمکی شێتی وەك تێمای سەرەکی کارەکە:

تێمای سەرەکی ڕۆمانی (لە بەرزایی شوراکانەوە) برتییە لە بەریەك کەوتنی هەردوو دەستەواژەی (عاقڵی + شێتی) نوسەر بەم دوانەوە هێڵی گشتی ڕۆمانەکە دادەڕێژێت، ئەویش لە ڕێگای کەسایەتی سەرەکی چیرۆکەکەوە کە کچێکی شێتە بەناوی (زەکیە) لە کۆمەڵگایەکی عاقڵدا، کە لە جوگرافیایەکی دیاری کراودا دەژین بەناوی (ماڵەکانی ناو قەڵا) یان ماڵەکانی ناو (بەرزایی شوراکان). ئەمانە مرۆڤ گەلێکن لە هەموو چین‌و توێژەکان‌و بەناوی جیاجیاوە کە سەرگەرمی ئیش‌و کاری جیاجیان، بەڵام هەر یەکەیان لەدوو کەسایەتی بەماسك داپۆشراودا، کە لەکەسایەتی یەکەمدا وێناو تەمسیلی چاکە دەکەن‌و لەوەی دووەمیشدا و لەژێر پەردەوە بەنهێنی تاوان بەرامبەر بە خۆیان‌و ئینسان‌و هاوڕەگەزەکانیان دەکەن، ئەویش بەناوی عادەت‌و پاراستنی کلتور، کە بەبڕوای من ئەمانە نەك پارێزەری کلتوری چەق بەستووی خێڵەکی نین، بەڵکو ئەوان قوربانی دەستی کلتورو عادەتن‌و هەردەبێت واش تەماشایان بکرێت، هەر بۆیە نوسەریش لە ڕێگەی پرسیاری (شێت کێیە؟ عاقڵ کێیە؟ خوێنەر ڕادەگرێت‌و کۆمەڵگاش دەخاتە بەردەم وەڵامی ئەم پرسەوە و دەپرسێ خودی شێتی واتای چییە؟ دەکرێت چۆن ئێمە سەیری مرۆڤی شێت بکەین، ئایا قەد بیرمان لەوە کردۆتەوە ئەوانە بۆ شێتن؟؟ بەڕاست شێت بوون چ جۆرە نەخۆشییەکەو دەبێت چۆن هەڵسوکەوت لەگەڵ ئەو نەخۆشانەدا بکەین؟؟ ڕەنگە بۆ ئەمەش واباشبێت ئێمە گەشتێکی خێرا بە مێژووی شێتی لە دنیادا بکەین‌و بزانین لە

کۆنەوە چۆن سەیری ئەم جۆرە لە مرۆڤ کراوە، بۆخۆشی ئەگەر پێناسەیەکی شێتی بکەین ئەوا دەتوانین بڵێین: شێتەکان ئەو مرۆڤانەن کە توانای تێگەیشتنی عەقلیان کەمە لە مرۆڤی ئاساییو بۆ ئەنجامدانی کارەکانیان ناتوانن وەك پێویست خۆیان کۆبکەنەوە، بەڵام هەرچۆنێك بێت ئەمانە مرۆڤن و هەردەبێت واش سەیریان بکرێت. ڕەنگە کتێبە بەناوبانگەکەی فەیلەسوفی فەرەنسی (میشێل فۆکۆ) (شێتیو ناعەقڵ) باشترین یارمەتیدەربێت بۆ تێگەیشتن لەم مێژووە. فۆکۆ: مێژووی بەریەك کەوتنی کۆمەڵگا لەگەڵ شێتەکاندا دابەش دەکات بۆ سێ بەشو سەردەم، کە ئەوانیش سەردەمی (کلاسیكو ڕۆشنگەریو ڕێنسانسە) پێشی وایە جگە لە (ڕێنساس) هیچ سەردەمێك نەی توانیوە لەنرخو بەهای شێتەکان تێبگات، چونکە لەسەردەمی کلاسیکدا شێتەکان کۆدەکرانەوەو بە کەشتی دەبرانو دەخرانە دەریاوەڵو پێیان وابوو ئەوانە کەسانی بێکەڵکن، سەردەمی ڕۆشەنگەریش سەردەمی بەرەوپێش چوونی داهێنانبووەو بۆ ئەمەش جگە لە عەقڵو عاقڵێتی هیچ شتێکی تر بایەخی نەبووە، تەنها بەهاتنی ڕێنیسانس شێت وەك مرۆڤ سەیرکراوەو حاڵەتەکەشیان وەك نەخۆشی ئەژمار کراوەو نەخۆشخانەی تایبەتیان بۆ کراوەتەوە. جگە لەمانەش (فۆکۆ) ڕەخنە لەکۆمەڵگای کلاسیکی فەرەنسی دەگرێتو پێی وایە ئەوانیش نەیان توانیوە مامەڵەیەکی دروست لەگەڵ ئەم جۆرە مرۆڤانەدا بکەن. فۆکۆ بۆ خۆشی ماوەیەکی زۆر دوچاری نەخۆشیەك دەبێت کە لە شێتبون نزیك دەبێتەوە، بۆیە دواتر پێی وایە" شێتی وەك عەقڵ ڕاستی هەڵگرەیو گشت عەقڵێ بڕێك شێتی تیا بەرجەستەیە" خۆئەگەر سەیری مێژوی ڕۆژهەڵات بەتایبەت کۆمەڵگا سونەتیەکان بکەین ئەوا توشی نائومێدیەکی گەورە دەبین لە بینینی چۆنێتی مامەڵەکردن لەگەڵ شێتەکاندا، ئەگەرچی ئەم کۆمەڵگایانە زۆربەیان باروەڕدارنو بەپێی خودی ئاین(شێتەکان ئەو کەسانەن کە هیچ ئەرکێکی ئاینی نایان گرێتەوەو لەهەموو شتێك بەخشراون) بەڵام هەمیشە لای ئەمانە شێت یان لەماڵەکاندا بەسراوەتەوەو زیندانی کراوە، یاخود بۆتە هۆکاری سەرگەرمیو ڕابواردنی کەسانی تر لە بازارەکاندا. بۆیە بەهەموو دیوەکاندا شێتەکان کەسانی قوربانی بوون لە مێژووی بەشەریەتدا. هەربۆیە بەیان سەلمانیش لە لاپەڕە (200) ئەم ڕۆمانەداو لەزمانی مامۆستا وەردیەوە دەڵێت " بۆ ئەوەی لە شێت تێبگەین دەبێت شێتبین" خۆ ئەگەر چاوێك لە مێژووی دەست درێژی مرۆڤ بۆ سەر مرۆڤ بکەین ئەوا دەبێت بە مێژووی دورو درێژی ژیاری مرۆڤایەتی بگەڕێینەوە، چونکە بە سروشت مرۆڤ گیاندارێکی توندوتیژەو ئارەزوی داگیرکاریو دەستدرێژی دەکات، بەڵام ئەگەر لەبەردەم جۆرەکانی دەستدرێژی سێکسی دا بوەستین ئەوا بەر چەندین جۆر لە شێوازی دەستدرێژی دەکەوین لەوانەش دەستدرێژی بەزۆری

ناچاری مرۆڤ لەگەڵ هاوڕەگەزی خۆیدا واتە (نێر لەگەڵ نێر)دا یان گەورە لەگەڵ منداڵانی خوار تەمەنی یاسایدا، یان مرۆڤ لەگەڵ ئاژەڵدا یان مرۆڤ لەگەڵ کەسانی نوقسانو کەم عەقڵدا. کە هەریەکێك لەمانە بەهەرجۆرێك لە جۆرەکان حاڵەتی ناشازو نایاساینو ئەنجامدەرانیان دەکرێت وەك مرۆڤی ناتەندروست لەڕوی دینیو یاساییو ئەخلاقیەوە سەیر بکرێن. ئەگەر نوسین. بەتایبەت ڕۆمان جگە لە کەرەستەیەکی ئیستاتیکیانەی ئەدەبی جۆرێکیشبێت لە پەیامو ئایدیا بۆ گەیاندنی بیرۆکەی گەرانەوە بۆ مرۆڤ بوون، ئەوا لەم ڕۆمانەدا (بەیان سەلمان) خوێنەر لە بەردەم دوو بابەتی گرنگ بۆ پیشاندانی دیوە شاراوەکانی تاوان لە کۆمەڵگادا ڕادەگرێت ئەوانیش (شێتیو مینە)بوون، کە هەردوو بابەتەکە نیشانەی بێدەسەڵاتیو بەرائەتن بەتایبەت لە کۆمەڵگایەکی پیاوسالاری وەك کۆمەڵگای ئێمەدا. ئەم ڕۆمانە بیرخستنەوەی بابەتگەلێکە کە لە کۆمەڵگای ئێمەدا هەیە مێژویەکیان ئەوانیش (پیاوسالاری، کوشتنی ژنان، سێکسی ناتەندروست یان نادروست ، خیانەت) کە هەموو ئەمانەش هۆکارن بۆ بەردەوامی دان بە دەستدرێژی ڕەگەزایەتیو لەبەریەك هەڵوەشانی بنەماکانی خۆشەویستی لەنێوان تاکو خێزانەکاندا. ئەمە جگە لەوەی قسەکردنە لەسەر ئەو کپتە گەورە جنسیەی کە لەکۆنەوە تائێستا کۆمەڵگای ئێمەی گرتۆتەوە، بەجۆرێك جنس کردن بەتەندروستی بۆ چێژ وەرگرتن لە چوارچێوەی خۆشەویستیدا نییە، بەڵکو ئەنجامدانی حاڵەتێکی ئاژەڵانیە کە ئاماج لێی یان بەتاڵبوونەوە یان سەلماندنی پیاوەتی نێرینەکانە. ئەوەتا لەلاپەڕە (76)ی ڕۆمانەکەدا دەنوسێت" کەسمان نەبوو زەکییە وەها تەماشا نەکات، کە هەرچی هێزی باڵایە لەناو لنگیدایە"

ئەم ڕۆمانە بۆ گرنگە:

)ئێزرا پاوەند) لە وتارێکدا دەربارەی نوسەر باش دەڵێت" نووسەرە باشەکان ئەو کەسانەن زمانێکی چالاك بەکار دەهێنن، واتە زمانێکی ووردو ڕوونو ئاشکرای بۆ گرێو گۆڵ " لێرەوە دەمەوێت بڵێم هەمیشە نوسین بەلای منەوە ئەو پەیامە گرنگەیە کە بەزمانێکی سادەبتوانیت پرسیاری گەورە بخیتەڕوو، هەروەك چۆن لەم ڕۆمانەدا (بەیان سەلمان) وای کردووە، هەندێك جار نوسین لە دنیای ئێمەدا بۆتە بابەتێکی وشكو بێزراو ئەویش بەهۆی بەکارهێنانی کۆمەڵێك لە زاراوەی بیانی کە ڕەنگە تێگەیشتنیان بۆ نوسەرەکەشی بەشێك قورس بێت، بەڵام من لە کۆی ئیشەکانی ئەم نوسەرەدا بەر جۆرێك لە سادە نوسین و قووڵ دەربڕین دەکەوم کە بەبڕوای من بۆ نوسەری باش ئەمە زۆر گرنگە، بۆ

منیش ئەم ڕۆمانەی وەستان بوو لەبەردەم پرسێکی قۆڵی ئینسانیدا کە جارێکی کە بەتێڕوانینێکی کەوە لە مرۆقانێك بنواڕم کە بەداخەوە بەشێت ئەژماردەکرێن، خوێندنەوەی ئەم ڕۆمانە یەکێك بوو لەو شتە چێژبەخشانەی کە ڕەنگە کەم جار مرۆق بتوانێت شانسی بەدەستهێنانی هەبێت. سەرچاوەی ئەمەش جگە لە جوانی چیرۆکەکەو سادەی لە دەربڕیندا بەشێکی گەورەی پەیوەندی بە خودی بەرائەتی کەسایەتییەکەوە هەبوو کە (زەکییە) چونکە ئەم کەسە ئەگەرچی شێت بوو، بەڵام لە ژیانو مردنیشدا خاوەنی مێژوویەکی جوانە کە دەکرێت وەك نمونەی مرۆقی زوڵم لێکراو تەماشای بکەین. هەر وەك لە لاپەڕە (226)ی ڕۆمانەکەدا هاتووە.” پاش مردنی زەکییە مێژووی بۆخۆی نوسیەوە. کەس لە قەڵادا مێژووی لە دوی خۆی وەها جێ نەهێشت. ئەو کە بەشێتیی بەهای لەلایان نەبوو، ئەوەتا لە مردنیدا بەهای بۆخۆی دروست کرد، بووە ئەو عاقڵەی کە بەتەنها میژوو بۆ خۆی دەنووسێتەوە، کەس لە جەستەی مردوویەك شێتییو ئاقڵیی نابینێ، تەنها ئەوە دەبینێ کە لاشەیەکە، ئەگەر زەکییە لە قەڵا نەکوژرایەو لە هەرچ کوییەکی دی فڕێیان بدایەو بدۆزرایەتەوە، کەس نەی دەزانی ئەمە جەستەی شێتە یان عاقل، بۆیە جەستەی زەکییە لەمردنیشدا هەر براوەبوو.

بەهیوام ئەم نوسینە تەنها وەك سەرنجێکی کورت سەیربکرێتو لە ئایندەدا چەندین نوسینی تر بەدوای خۆیدا بهێنێت، چونکە دڵنیام گەلێك لایەنی شاراوەی تر لە ڕۆمانەکەدا هەیە کەدەکرێت شرۆقەو ئاشکرا بکرێت.

-——————————————

بۆ ئەم نوسینە سودم لەم سەرچاوانە وەرگرتووە.
ئێزرا پاوەند …لەشیعردا بلیمەتو لەسیاسەتدا دۆڕاو. هاشم ساڵح .
وە. هەورامان وریا قانع.
نامە بۆ ڕۆماننوسێکی لاو (فارگاس یۆسا) وە. شیرینزك
دیداری (بەیان سالمان) لە پاشکۆی ڕەخنەی چاودێر سازدانی ئارام سدیق.

Shaxi83@yahoo.com
www.facebook.com/shaxi.shafiq

شاخەوان سدیق